

Kouluterveyskysely 2023

Kunnanhallitus/Hyvinvointi- ja osallisuusjaosto 13.11.2023 § 18
632/06.01.00/2022

Valmistelija

hyvinvointi- ja osallisuuskoordinaattori Eliisa Girsèn, 040 488 3185,
eliisa.girsèn@lapinlahti.fi

Kouluterveyskysely tuottaa seurantatietoa eri ikäisten lasten ja nuorten hyvinvoinnista, terveydestä, koulunkäynnistä ja opiskelusta, osallisuudesta sekä avun saamisesta ja palveluista.

Kyselyyn vastaavat:

- perusopetuksen 4. ja 5. luokkien oppilaat
- perusopetuksen 8. ja 9. luokkien oppilaat
- lukioiden 1. ja 2. vuoden opiskelijat
- ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijat (ei koske Lapinlahtea).
-

Kouluterveyskysely toteutetaan joka toinen vuosi.

Nostoja kouluterveyskyselystä

Valtaosalla nuorista ja lapsista menee heidän omasta mielestään hyvin. Alakouluikäisistä 82 % on tyytyväisiä elämäänsä ja pojista jopa 91 %. Yläkoulun 8.–9. luokkalaisista 66 % on tyytyväisiä elämäänsä. Pojista 78,5 % on tyytyväisiä elämäänsä. Lukioikäisistä tyytyväisiä elämäänsä on 59 %.

Yläkouluikäisistä 10 %:lla on keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa mutta suurimmalla osalla keskusteluyhteys vanhempiin on olemassa. Keskusteluvaikeudet ovat kuitenkin lisääntyneet ja tämä näkyy etenkin alakoululaisten vastauksissa. 4.–5. luokkalaisista tytöistä 10,1 % (2021 1,7 %) kertoo keskusteluvaikeuksista ja pojista 5,7 % (2021 0 %).

Nikotiinituotteiden, etenkin sähkösavukkeen käyttö on yleistynyt edellisestä tiedonkeruusta. Pojista käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta 16,3 % (2021 6,2 %) ja tytöistä 11,7 % (2021 2,8 %). Pojilla myös alkoholin käyttö on lisääntynyt. Pojista käyttää alkoholia viikoittain 6,3 % (2021 2,1 %) ja tytöistä 1,3 % (2021 1,9 %). Pojat ovat tyttöjä useammin tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa: pojat 10,1 %; tytöt 5,3 (2021: pojat 5,2 %, tytöt 5,7 %). Laittomien huumeita kokeilleiden määrä on yli kaksinkertaistunut edellisestä tiedonkeruusta (pojat 3,1 % → 7,5 %; tytöt 1,9 % → 3,9 %). Tytöt kokevat vanhemman alkoholin käytön elämää haittaavaksi useammin kuin pojat (tytöt 9,3 %; pojat 2,6 %). Tyttöillä osuus on kasvanut koko ajan vuodesta 2017 lähtien. Tyttöjen ja poikien elintavoissa etenkin päihtymisen suhteen on tapahtunut selkeää eriytymistä. Pojilla on enemmän huolta herättävää alkoholin, nikotiinituotteiden ja huumeiden käyttöä.

Isompi joukko lapsia ja nuoria jättää aamupalan syömättä (alakoulu 35,7 %; yläkoulu 40,5 %; lukio 44,9 %). Kouluruoka maistuu yhä harvemmalle yläkoululaiselle. Koululounasta ei syö päivittäin 42 % oppilaista (2021 17,8 %). Yläkoululaiset suhtautuvat alakoululaisia ja lukiolaisia kriittisemmin koululounaan makuun ja laatuun.

Yläkoulun 8.–9. luokkalaisista tytöistä 61,5 % kokee, että heillä on vaikeuksia oppimistaidoissa. Pojilla vastaava luku on 33,3 % (2021 tytöt 30 %, pojat 24,4 %). Lukiolaisista 49,3 % ja yläkoululaisista 38,7 % kokee olevansa tärkeä osa kouluyhteisöä. Vaikutusmahdollisuuksia koulussa pitää hyvänä vain 5,2 % 8.–9. luokkalaisista.

Tytöt (yläkoulu ja lukio) nukkuvat poikia todennäköisemmin arkisin alle kahdeksan tuntia (yläkoulu: tytöt 41,2 %; pojat 31,1 %, lukio: tytöt 44,9 %; pojat 40,1 %) ja liikkuvat todennäköisemmin vähemmän kuin tunnin päivässä poikiin verrattuna (yläkoulu: tytöt 20,9 %; pojat 30,2 %, lukio: tytöt 16,5 %; pojat 23,7 %). Tyttöillä

ahdistuneisuus on yleisempää kuin pojilla ja ahdistusoireilusta kärsivien määrä on kasvussa (yläkoulu: tytöt 34,1 %; pojat 8,2 %, lukio: tytöt 30,7 %; pojat 7,4 %). Puolet tytöistä on kokenut seksuaalista ahdistelua kuluneen vuoden aikana ja poikienkin osuus on kasvanut.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Muutettu päätösehdotus

Hyvinvointi- ja osallisuusjaosto saattaa kouluterveyskyselyn tulokset tiedoksi sivistyslautakunnalle pyynnöllä, että sivistyslautakunta edellyttää kouluilta toimenpidesuunnitelmat kyselyssä esille nousseisiin huolestuttaviin kohtiin ja ne esitetään kunnanhallitukselle kevään 2024 aikana.

Päätös

Hyvinvointi- ja osallisuusjaosto saattaa kouluterveyskyselyn tulokset tiedoksi sivistyslautakunnalle pyynnöllä, että sivistyslautakunta edellyttää kouluilta toimenpidesuunnitelmat kyselyssä esille nousseisiin huolestuttaviin kohtiin ja ne esitetään kunnanhallitukselle kevään 2024 aikana.